

Ylämyllyn koulun Patteriston yksikön oppilaskunnan hallituksen lausunto älylaitteiden käyttökiellon laajentamiseksi

Oppilaskunnan hallitus vastustaa älylaitteiden käyttökiellon laajentamista. Oppilaskunnan hallitus on puhunut asiasta keskenään sekä koko oppilaskunnan kanssa ja suuri enemmistö molemmista vastustaa älylaitteikiellon laajenemista monista syistä.

Oppilaskunnan hallitus teki kyselyn koko yläkoulun oppilaille, jossa kysyttiin mitä mieltä oppilaat ovat mahdollisesta kännykän käytön kieltämisestä myös välitunneilla. Kyselyyn vastasi 289 oppilasta. Vastaajista 3 % kannatti aloitetta, eli kännykän käytön kieltämistä koko koulupäivän ajaksi. 3 % vastaajista kannatti kännykän käytön sallimista ulkona välituntien aikana. 6 % vastasi kohtaan muu idea, mutta yhtään uutta ideaa ei tullut, avoimet vastaukset vastustivat aloitetta. 88 % vastaajista vastusti aloitteen ehdottamaa kännykkäkiellon laajentamista. Kun näihin lisää vastustaneen 6 %, 94 % yläkoululaisista vastustaa aloitetta.

Oppilaiden mielestä kännykän käytön sallimista välitunneilla tukevat monet tilanteet koulun arjessa. Kännykkä helpottaa kommunikaatiota opettajan kanssa. Esimerkiksi nopeaa reagointia vaativat tilanteet, kuten ilmoittaminen tunnilta poissa olemisesta oppilaskuntatoiminnan, kuraattorilla käynnin tai terveydellisten syiden vuoksi. Näitä tilanteita on oppilaiden arjessa yllättävän paljon.

Lukujärjestyksen katsominen on nopeaa kännykän Wilman kautta. Yläkoulun lukujärjestys muuttuu jokaisessa noin kahden kuukauden jaksossa ja sen ulkoa oppiminen on joillekin haastavaa. Chromebookilta lukujärjestyksen katsominen on kömpelöä ja aikaa vievää. Lisäksi loksulla Chromen katsominen ruuhkauttaa loksujen välejä, jotka ovat jo valmiiksi todella ruuhkaisia.

Yhteyden pito huoltajiin hätätapauksien, sairauden tai muiden syiden takia tapahtuu oppilaan omalla puhelimella. Vanhemman tavoittaminen tuo turvaa monille nuorille ja tukee vanhemman ja lapsen välistä suhdetta. Koulun aikuinen ei korvaa huoltajaa.

Monella oppilaalla ei ole kavereita koulussa ja puhelin voi olla ainoa turva ja ilo välituntisin. Puhelimen pois vienti saattaisi pahentaa monta tilannetta sen sijaan että kannustaisi sosiaalisuuteen. Moni tykkää pelata videopelejä tai tehdä tanssivideoita ystävien kanssa välituntisin. Nämä tilanteet voivat olla päivän kohokohta ja niiden pois vienti vie myös motivaatiota koulunkäyntiin.

Yläkoululla on ollut hieman ongelmia oppilaiden yhteenottojen kanssa. Yhteenotot, riehuminen ja ilkivalta saattavat lisääntyä, kun tekeminen puhelimella välituntisin vähenee. Moni nuori rauhoittuu puhelimella musiikkia kuunnellessa tai pelatessa. Usein välituntitoiminnassa voi vastata kyselyihin, osallistua tehtävärasteihin ja pelata erilaisia nuoruuden teemoihin (päihheet, mielenterveys, rasisminvastaisuus, media jne.) liittyen. Edellä mainitut asiat osoittavat, että kaikki puhelimella tehtävät asiat eivät ole

negatiivisia. Jos lasten kännykän käyttöä halutaan rajoittaa, niin se voidaan tehdä kotona huoltajien toimesta.

Koulun opiskeluhuollon ja oppilaiden välinen viestintä tapahtuu usein nopeaa reagointia vaatiessa. Kun oppilas tarvitsee jutteluapua, tarve tulee yleensä nopeasti. Oppilaskunnan hallituksen sisäinen viestintä on jokapäiväistä. Päivän aikana sovitaan nopeaa reagointia vaativia tapaamisia ja toimintaa (kioskit ja kokoukset), viestitään aina WhatsApp-ryhmässä. Tukioppilaat viestivät toimintaan liittyvistä asioista viestintäsovellusten avulla (Snapchat, whatsApp...), Y-crew viestii WhatsApp-ryhmässä tapaamisista sekä päivittäin tapahtuvasta jalkautumisesta ja havaituista kiusaamiseen liittyvistä ilmiöistä.

Koulupäivän aikana nuoret usein suunnittelevat koulun jälkeistä aikaa; harrastuksia, kavereiden kanssa oloa, nuokkarille jääntiä sekä muita vapaa-ajan aktiviteetteja sopien huoltajien ja kavereiden kanssa. Tähän tarvitaan puhelinta. Koulukyydit vaativat kommunikointia perheen kanssa, jos kesken koulupäivän tulee mahdollisuus jäädä koulun jälkeen Ylämyllylle. Oppilas ei itse voi perua koulukyytiä.

Oppilaskunnan hallitus pohtii myös, onko koulun henkilöstön puhelimen käyttö koulupäivän aikana oppilaiden keskuudessa tauoilla sallittua? Jos on, tuntuu se epärealistiselta. Ei voida myöskään olettaa, että oppilaat vastaisivat aikuisten (opiskeluhoito) esittämiin kysymyksiin puhelimitse yhtä nopeasti kuin aiemmin.

Nykyisellään vessat eivät tunnu riittävän, vaan ne ovat välitunneilla varattuja. Jos puhelimen käyttö kielletään, sääntöä kierrettäisiin käyttämällä puhelimia vessassa. Tästä on kuultu monista kouluista ja oppilaitoksista ympäri Pohjois-Karjalaa. Vessojen riittämättömyys korostuu entisestään, kun oppilaat, jotka oikeasti tarvitsevat vessoja, eivät niihin pääse, kun oppilaat, jotka ovat puhelimella, viettävät vessassa aikaa puhelimellaan.

Kaikilla yläkoulun oppilailla on chromebookit, joilla voi tehdä samat asiat kuin puhelimella, eikä niitä voi kerätä pois, koska ne ovat opiskeluvälineitä. Näin älylaitteiden ongelmakäyttö, kuten salakuvaaminen ja kiusaaminen, eivät poistu.

Oppilaskunnan hallitus pohtii, miten toimitaan älykellojen kanssa. Ne toimivat samalla tavoin kuin puhelimet.

Jos puhelimen käytön kieltämistä välitunneilla harkitaan, oppilaskunnan hallitus ehdottaa, että ennen lopullista päätöstä puhelinkiellon laajentamista kokeillaan kahden viikon ajan ja lopulliset päätökset tehdään kokeilusta saadut kokemukset huomioiden.

Liitteenä oppilaille tehdyn kyselyn kommentit.

Liperissä 17.3.2026

Ylämyllyn koulun Patteriston yksikön oppilaskunnan hallitus